ปฏิรูปการศึกษา เรียนรู้จากผู้ประสบผลสำเร็จ : "เกาหลีใต้"

นำเสนอเมื่อ : 10 พ.ย. 2557

เพชร เหมือนพันธุ์

เกาหลีใต้เป็นชาติที่ได้ชื่อว่ามีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดประเทศหนึ่งในโลก บริษัท Pearson และ The Economic Intelligence : EIU ระบุว่า ประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลกคือ ฟินแลนด์เป็นอันดับที่ 1 และเกาหลีใต้เป็นอันดับที่ 2 ขณะที่คุณภาพการศึกษาของไทยเรากำลังตกต่ำลงทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เราลองมองดูตัวอย่างของประเทศที่ประสบผลสำเร็จเพื่อใช้เป็นต้นแบบหรือตัวอย่าง เป็นเส้นทางลัดในการพัฒนา

เกาหลีใต้เป็นชาติที่เก่าแก่ มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เกิดเป็นชาติตามที่มีบันทึกไว้ตั้งแต่ 1,790 ก่อนสมัยพุทธกาล เมื่อ พ.ศ.434 เกาหลีได้ถูกชาติจีนเข้าครอบครองอยู่ 2 ครั้ง นับเวลารวมได้ถึง 500 ปี ภายใต้การปกครองของจีนทำให้ชาวเกาหลีได้รับเอาวัฒนธรรมจีนมาด้วย เช่น ตัวอักษรจีนศาสนาพุทธ และศาสนาขงจื้อ

ญี่ปุ่นเข้ายึดครองเกาหลีในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (ยุคล่าอาณานิคม) เป็นเวลา 35 ปี ญี่ปุ่นได้สร้างบาดแผลที่ร้าวลึกในประวัติศาสตร์ของเกาหลีที่คนเกาหลีจำไม่ลืมในศตวรรษที่ 18 ญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติมหาอำนาจชาติเดียวในอาเซียนในสมัยนั้นได้เลียนแบบการล่าอาณานิคมของฝรั่ง เข้ายึดผนวกเอาเกาหลีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ

ญี่ปุ่นพยายามที่จะกลืนชาติเกาหลีให้เป็นญี่ปุ่น การกระทำใดๆ ที่เป็นแบบเกาหลีให้ถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ห้ามสอนวิชาประวัติศาสตร์และภาษาเกาหลีในโรงเรียน ทรัพย์สินที่มีค่าของเกาหลีถูกนำไปญี่ปุ่น ประชาชนถูกบังคับให้เปลี่ยนชื่อเป็นญี่ปุ่น ลมราชวงศ์เกาหลี ทำลายปราสาทราชวัง บังคับให้ชาวเกาหลีที่เก็บเกี่ยวข้าวได้แล้วส่งไปให้ญี่ปุ่น จนทำให้ชาวเกาหลีอยู่ในสภาพที่ยากจน ผู้ใดต่อต้านญี่ปุ่นจะถูกฆ่า ชาวเกาหลีจำนวนมากถูกชาวญี่ปุ่นบังคับให้ไปช่วยรบกับรัสเซียในช่วงสงครามญี่ปุ่น-รัสเซียในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้ชายชาวเกาหลีจำนวนมากถูกเกณฑ์ให้ไปช่วยรบในจีน สตรีเกาหลีจำนวนกว่า 200,000 คน ถูกส่งตัวไปเป็นนางบำเรอทหารญี่ปุ่น

จนถึงสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 เกาหลีจึงกลับมาได้เอกราชอีกครั้งหนึ่ง แต่แล้วก็ถูกมหาอำนาจที่ชนะสงครามโลก 4 ชาติ คือ รัสเซีย จีน อังกฤษ อเมริกา เข้ามาแบ่งแยกเกาหลีออกเป็นสองประเทศ ที่เส้นขนานที่ 38 เกาหลีใต้เกาหลีเหนือต้องมารบกันเอง แม้จะพยายามรวมประเทศอยู่หลายครั้งแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

บาดแผลที่เจ็บปวดและร้าวลึกทางประวัติศาสตร์กับญี่ปุ่นส่งผลให้เกาหลีใต้ต้องทุ่มเทพัฒนาขีดความสามารถของชา

ติให้สูงขึ้น เพื่อแข่งขันกับประเทศมหาอำนาจที่ตั้งอยู่รอบบ้าน ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน รัสเซียให้ได้
ความเจ็บปวดจากการถูกกดขี่บังคับของชาวญี่ปุ่นได้สร้างรอยแผลแห่งความโกรธแค้นที่ตกค้างในใจจนเกิดเป็น "สัญชาตญาณ ฮัน (Han)" อันเป็นอาการที่ยังคงมีความเจ็บปวดฝังลึกที่ไม่ได้ล้างแค้นจากอาการโกรธแค้น (Anger Illness) ยังอยู่ในหัวใจของคนเกาหลีทุกคน

ปัจจัย ความรู้สึก Han นี้เป็นคุณลักษณะที่ขับดันให้ชาวเกาหลีเกิดความสำเร็จในการสร้างชาติ เกิดเป็นอุดมการณ์ที่ได้ประกาศไว้ในหัวใจของทุกคนว่า "เกาหลีจะแพ้ชาติใดในโลกก็ได้ แต่ยกเว้นต้องไม่แพ้ญี่ปุ่น" ญี่ปุ่นจึงกลายเป็น Benchmark ของชาวเกาหลี ที่ใช้เป็นเพดานเกณฑ์มาตรฐาน
เอาญี่ปุ่นเป็นคู่แข่งขันเป็นเป้าหมายของความสำเร็จ

ปัจจัยความเชื่อทางศาสนา ขงจื้อ วัฒนธรรม ขงจื้อ ที่เป็นวัฒนธรรมของชาวเกาหลี จะให้ความสำคัญต่อการศึกษา ยกย่องคนที่มีการศึกษาเป็นคนที่มีเกียรติ
คนที่เรียนสูงจะได้รับการยอมรับได้รับการยกย่อง ชาวเกาหลีให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการจัดการศึกษาอย่างสูงยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจะพยายามทุ่มเทส่งลูกหลานของตนเองให้ได้เข้าเรียนหนังสือในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงสูง ลูกหลานชาวเกาหลีทุกคนจึงต้องแข่งขันขยันอดทนเรียน ลูกใครที่ได้รับการศึกษาดี สูงจะได้รับการยกย่อง ลูกหลานใครที่ได้รับการศึกษาต่ำ
หรือไม่ประสบผลสำเร็จจะได้รับการดูถูกการแข่งขันกันสอบเข้าเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นแรงกดดันให้นักเรียนต้องทุ่มเทการเรียน ทั้งในโรงเรียนและเรียนพิเศษตลอดเวลาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนหนักแบบหามรุ่งหามค่ำ ความขยันในการเรียนและการใฝ่รู้ใฝ่เรียนจึงถูกฝังอยู่ในสายเลือดของคนเกาหลี พ่อแม่ผู้ปกครองในยุค Baby Bloom ต่างทุ่มเท แข่งขันกันส่งลูกเข้าโรงเรียนเพื่อให้ลูกได้หนีจากความลำบากสมัยที่พ่อแม่เคยประสบมา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งให้เด็กในวัยเรียนฆ่าตัวตายสูง

วิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ในปี พ.ศ.2540
ทำให้เด็กนักเรียนเกาหลีทุกคนต้องการความมั่นคงในชีวิตและความมั่นคงในการทำงาน **เด็กเก่งๆ จึงหันมาเรียนครู เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีหน้ามีตา ได้รับการยอมรับ ทำให้เกาหลีได้เด็กเกงได้คนเกงมาเป็นครู**

ประเทศเกาหลีมีระบบเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งเพราะเกาหลีมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ วางแผนพัฒนาประเทศจนประสบผลสำเร็จ กล้าที่จะทุ่มงบประมาณอุดหนุนกลุ่มธุรกิจใหม่คือกลุ่มแชโบล Charbol (กลุ่ม Hyundai และ Samsung) จนสามารถสร้างอาณาจักรธุรกิจให้ครอบคลุมไปทั่วโลก
มีศักยภาพในการพัฒนาสินค้าอิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ สร้างเครื่องยนต์อุตสาหกรรมหนัก สร้างกระแสวัฒนธรรม Kpop สร้างภาพยนตร์ถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีจนเกิดกระแสเกาหลีฟีเวอร์
ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
ทำให้ทุกห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยกว่าหลายประเทศ

เกาหลีเป็นประเทศเดียวในโลกที่มีระบบอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง 10 เมกะบิต (เฉลี่ยอยู่ที่ 14.6 เมกะบิต) เร็วที่สุดในโลก แซงญี่ปุ่น มีนโยบายให้นักเรียนทุกคนได้เรียนฟรีและมีอาหารกลางวันให้ฟรี

เกาหลีมีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพมีทักษะแรงงานของประชากรสูง รัฐบาลสร้างระบบเว็บไซต์ EDUNET.20, EDUNET.T.or.kr ให้เป็นศูนย์การค้นคว้าของนักเรียนนักศึกษา สร้าง RISS.KR ให้เป็นศูนย์รวบรวมวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยชั้นนำของทั่วโลกไว้ให้คนเกาหลีได้ศึกษาฟรี มีระบบเว็บไซต์ระบบข้อมูลการศึกษาชาติ (ไนซ์-NEIS) เว็บไซต์ มีข้อมูลนักเรียนและอาจารย์ EDUNET ให้เป็นห้องสมุดดิจิตอล สร้างเว็บไซต์ระบบการเรียนรู้ Online สามารถเรียนได้ที่บ้านหรือเรียนได้ทุกสถานที่ทุกเวลา
พัฒนาทักษะระบบไอทีให้กับครูผู้บริหารโรงเรียนจัดห้องเรียนประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จัดชั้นเรียนคุณภาพ U Classroom ,ที่มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยจัดการศึกษา แบบ Smart Education

เพื่อเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ให้เลิกการเรียนแบบ E-learning และ Mobile Learning นักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.2 มีโน้ตบุก ระบบ iPod ทุกคน

การเรียนในหลักสูตรจะมีอยู่ 3 ส่วนคือ เนื้อหาทางวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเด็กจะได้ออกไปเรียนนอกชั้นเรียนในชุมชนเรียนรู้อย่างสนุก และมีวิชาเลือกที่หลากหลายให้เลือกเรียนได้เลือกตามความสนใจของผู้เรียน เด็กนักเรียนจึงต้องมีวินัย มีความรับผิดชอบ ทำงานหนัก ชาตินิยมสูง และให้ความเคารพพ่อแม่ เชื่อฟังครูอาจารย์สูง

เด็กนักเรียนเกาหลีไปโรงเรียนปีหนึ่ง จำนวน 220 วัน (ประเทศไทย 200 วัน) นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาต้องเรียนวันละจำนวน 15 คาบ เวลาเรียนเริ่มตั้งแต่ 07.30-22.30 น. ช่วงเวลา 19.30-22.30 น. จะเป็นช่วงที่นักเรียนต้องเรียนด้วยตนเอง (Self Study) เด็กที่ขยันมากจะเรียนเพิ่มเกี่ยวกับวิชาการตลอดเวลาส่วนคนที่ขยันน้อยหน่อยก็จะเรียนกีฬา ศิลปะ คนตรี ในช่วงสอบเด็กจะไปเรียนพิเศษหรืออ่านหนังสือในห้องสมุดจนถึงตีหนึ่งตีสอง แล้วเมื่อตื่นขึ้นมาในตอนเช้า เจ็ดโมงเช้าก็ต้องไปเข้าเรียน ชีวิตเด็กนักเรียนเกาหลีจึงกดดันมาก

จากการฝึกการเรียนมาแบบนี้ตั้งแต่เด็ก ทำให้คนเกาหลีเป็นคนขยัน จริงจังกับชีวิต สังคมเกาหลีมีความเครียดสูง เวลาคนเกาหลีทำอะไรผิดนิดหน่อยก็จะฆ่าตัวตาย อัตราการฆ่าตัวตายของคนเกาหลีจึงมีสูง ผู้เขียนมีเพื่อนเป็นชาวเกาหลีที่เข้ามาสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทย

เธอบอกว่า เธอไม่ชอบระบบการศึกษาของเกาหลีเพราะมันกดดันมาก เรียนหนัก เด็กเครียดไม่มีความสุข

ส่วนประเทศไทยอะไรก็สบายไปหมด เด็กมาโรงเรียนก็เรียนแบบสบายๆ ถึงเด็กสอบตกก็ซ่อมได้ เรียนไม่ได้อะไรก็สบาย ไม่เห็นมีใครเดือดร้อน

ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของเกาหลีมหาโหด หิน การสอบเข้ามหาวิทยาลัยเพียงครั้งเดียวตัดสินอนาคตของเด็กได้ เด็กจึงมีความเครียด พ่อแม่ยอมย้ายบ้านไปอยู่ใกล้โรงเรียนดีๆ เพื่อที่จะให้ลูกได้เรียนใกล้บ้าน บริษัทใหญ่ๆ รับแต่คนที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยดังๆ ความคาดหวังสูงได้กดดันให้นักเรียนต้องแสดงความเข้มแข็งที่เหนือกว่า ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนแทนที่จะเป็นมิตรกลับกลายเป็นศัตรู กลายเป็นคู่แข่ง ส่งผลให้เกิดระบบอันธพาลในสถานศึกษา เด็กนักเรียนถูกเพื่อนกลั่นแกล้งรังแก ถูกทำร้ายทั้งในห้องเรียนห้องน้ำ ชั่วโมงพลศึกษา และในชุมชน เด็กจึงมีความก้าวร้าวสูง

ระบบการจัดชั้นเรียนของเกาหลีก็เหมือนกับประเทศไทยคือ 6-3-3-4 ประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และอุดมศึกษา 4 ปี แต่ระบบการจัดหลักสูตรเนื้อหารายวิชา การวัดผลการเรียนรายวิชาการสอบไล่ และวิธีสอนไม่เหมือนกัน เป็นสาระที่นักปฏิรูปการศึกษาไทยควรให้ความสนใจ

ครูมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับเด็กสูง เด็กให้ความเคารพเชื่อฟังครู (Student Teacher Relationship) ครูมีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพครูสร้างไมด์เซ็ตของนักเรียน Growth Mindset ครูสอนคิดแบบโซเครติส (Socratic Method) ครูได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถดูแลเด็กพิเศษได้ (Inclusion) ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน (Parental Involvement)

แผนการปฏิรูปการศึกษาเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เกาหลีใต้จัดระบบ Smart Education
ให้ทุกโรงเรียนเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนไปเป็นระบบดิจิตอล
ใช้ตำราเรียนดิจิตอลแทนตำราเรียนที่เป็นกระดาษให้ทันในปี 2015 นี้
ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการสอน ทำให้เด็กอยากเรียนเพิ่มมากขึ้น
นักเรียนเห็นภาพปรากฏและได้ดูวีดิทัศน์ ได้เห็นบทเรียนเสมือนจริง สามารถแก้ไขปัญหาบทเรียนได้
และสามารถค้นหาข้อมูลทางวิชาการได้ง่าย ช่วยให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์เป็น
สามารถเลือกข้อมูลได้หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเพื่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 การศึกษาในอุดมคติ (Edutopia)
เน้นจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Education Preparing for the Future) จัดการศึกษาแบบ Smart Education ใช้ห้องเรียน U classroom ใช้ตำราเรียนดิจิตอลแทนตำรากระดาษ
เปิดโอกาสให้แก่ทุกคนได้เรียนรู้เต็มขีดความสามารถ ทุกเวลา ทุกสถานที่
ปฏิรูปการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานที่มีทักษะมีขีดความสามารถที่ผสมผสานเรียนรู้และสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างดี
มีจริยธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองโลก

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาสามารถถ่ายโอนหน่วยการเรียนกันได้มีพันธะที่ศักดิ์สิทธิ์คือ Think Globally Act Locally
เด็กมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาสามารถถ่ายโอนการเรียนกันได้ให้ถ่ายโอนหน่วยการเรียนได้ทุกสถาบันการศึกษา
มีธนาคารหน่วยกิตส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีในทุกรายวิชาตลอดหลักสูตร
สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เน้นการพัฒนาจริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ สุนทรียภาพและการสร้างสรรค์
การปฏิรูปการศึกษาต้องทำตลอดเวลา

ที่มา มติชน

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ปฏิรูปการศึกษาเรียนรู้จากผู้ประสบความสำเร็จ: "สิงคโปร์"